

Sygn. akt: II AKa 439/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Michał Marzec
Sędziowie	SSA Iwona Hyla SSO del. Adam Synakiewicz (spr.)
Protokolant	Agnieszka Bargiel

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie Ryszarda Chyrka

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2019 r. sprawy

K. K., ur. (...) we W., s. R. i Z.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji obrońców skazanego i prokuratora

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 6 czerwca 2019 roku,

sygn. akt II K 209/18

1. zmienia zaskarżony wyrok łączny w jego części wstępnej poprzez wyeliminowanie z punktu II podpunkt 17 oraz w jego części dyspozytywnej w punkcie 1 poprzez zastąpienie zapisu „II.13-18” zapisem „II.13-16 i 18”;
2. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
3. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO del. Adam Synakiewicz SSA Michał Marzec SSA Iwona Hyla

Sygn. akt II AKa 439/19

UZASADNIENIE

K. K. był skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Częstochowie z 27 września 2004 roku wydanym w sprawie IV K 1002/03 za czyny popełnione:

1. w okresie od grudnia 2002 roku do kwietnia 2003 roku za przestępstwo z art. 282 kk w związku z art. 12 kk na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w połowie września 2002 roku za przestępstwo z art. 191 § 2 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
 3. w styczniu 2003 rok za przestępstwo z art. 286 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
- za które to przestępstwa wymierzono mu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. Sądu Okręgowego w Częstochowie z 3 października 2012 roku wydanym w sprawie II K 186/08 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2013 roku wydanym w sprawie II AKa 279/13 za czyny popełnione:

1. w okresie od października 2000r do maja 2003r i od stycznia 2005r do stycznia 2007r wyczerpujący znamiona występku z art. 258 § 3 kk na karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;
2. ciągu przestępstw o jakim mowa w art. 91 § 1 kk na jaki składają się czyny popełnione:
 - a/ w okresie od października 2000r do 5 grudnia 2006r , znamiona ustawowe występku z art. 263 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk,
 - b/ w okresie od lutego 2003 roku do dnia 22 czerwca 2007 roku do 2 lipca 2007r;
 - c/ w okresie od kwietnia 2004 r do 6 stycznia 2006 r;
 - d/ w okresie co najmniej od maja 2003 roku do 2 lipca 2007 rokuwyczerpujące znamiona występku z art. 263 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk z które wymierzono mu jedną karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. w okresie od końca 2002r do 25 maja 2006r, wyczerpującego znamiona występku z art. 171 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
4. ciągu przestępstw o jakim mowa w art. 91 1 kk na jaki składają się czyny popełnione w okresie od stycznia 2005r do lipca 2005r wyczerpujące znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 kk i art. 18 § 2 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 23.04.2009r) w zw. z art. 12 kk i art 64 § 1 kk i art. 65 § 1 kk za co wymierzono mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności
5. w okresie od marca 2006 roku do 18 sierpnia 2006 roku wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 298 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 151 kk i z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 148 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i w zw. z art. 65 §1 kk za co wymierzono mu karę 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności z zastrzeżeniem, że skazany o warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności może się ubiegać nie wcześniej niż po odbyciu kary 13 lat pozbawienia wolności ;
6. w okresie od marca 2006 roku do 18 sierpnia 2006 roku wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 kk i art. 18 § 2 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 23.04.2009r) i art. 171 § 1 kk przy zastosowaniu art. 11 § 2 kk w zw. z art 64 § 1 kk i art. 65 § 1 kk za co wymierzono mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności;
7. w dniu 20 października 2000 roku wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 55 ust 1 i ust 3 ustawy z dnia 29.07.2005r o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 kk i za wymierzono mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;
8. w okresie od stycznia 2002r do maja 2003r wyczerpującego znamiona występku z art. 56 ust 1 i ust 3 ustawy z dnia 29.07.2005r o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym do 9.12.2011r) w zw.

z art. 65 § 1 kk przy zastosowaniu art. 12 kk za co skazano go na karę 3 (trzech) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 300 złotych;

9. W styczniu 2002 roku wyczerpał znamiona występku z art. 282 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

10. że w dniu 2 marca 2003 roku wyczerpującego znamiona występku z art. 279 § 1 kk i art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

11. w dniu 18 marca 2003 roku wyczerpującego znamiona występku z art. 288 § 1 kk za co skazano go na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

12. w okresie od początku czerwca 2006r do 12 lipca 2006r, wyczerpującego znamiona występku z art. 191 § 2 kk i art. 288 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł

13. w okresie od 8 stycznia 2003r do maja 2003r wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

14. Latem 2002 roku wyczerpującego znamiona występku z art. 191 § 2 kk i z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym do 19.04.2010r) przy zast. art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk z co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

15. W okresie 24 marca 2003 roku do 15 kwietnia 2003 roku wyczerpującego znamiona występku z art. 298 § 1 kk i art. 286 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

16. Popelnionego pod koniec 2001r i na początku 2002r wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

18. w miesiącu lutym- marcu 2002r wyczerpującego znamiona występku z art. 282 kk w zw. z art. 65 § 1 kk za co skazano go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych po 300 zł;

za które to czyny orzeczono karę łączną 15 (piętnaście) lat pozbawienia wolności z zastrzeżeniem, że skazany o warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności może się ubiegać nie wcześniej niż po odbyciu kary 13 lat pozbawienia wolności i karą łączną grzywny w wysokości 300 (trzysta) stawek dziennych po 300 (trzysta) złotych każda;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w Częstochowie z 2 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie IV K 1075/10 za czyny popelnione:

1. 20.07.2005 roku za przestępstwo z art. 158 § 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności ;

2. w 2005 roku za przestępstwo z art. 56 ust 1 i ust 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 50 zł;

3. We wrześniu 2005 roku za przestępstwo z art. 239 § 1 kk i art. 229 § 3 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności;

4. latem 2002 roku za przestępstwo z art. 191 § 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności;

5. 3 stycznia 2003 roku za przestępstwo z art. 191 § 2 kk i art. 288 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

6. W okresie od marca 2007 roku do czerwca 2007 roku za przestępstwo z art. 271 § 3 kk i art. 273 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności;
7. We wrześniu 2004 roku za przestępstwo z art. 230 a § 1 kk w związku z art. 65 § 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
8. We wrześniu 2004 roku za przestępstwo z art. 230 a § 1 kk w związku z art. 65 § 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

Za które to czyny wymierzono karę łączną w wysokości 5 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Częstochowie zaskarżonym wyrokiem łącznym z dnia 6 czerwca 2019 roku, wydanym w sprawie II K 209/18, orzekł:

1. na podstawie art. 85 kk w związku z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r. w związku z art. 4 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw łączy skazanemu **K. K.** kary pozbawienia wolności opisane w punktach I.1-3, II.7-11, II.13-18, III. 4-5 części wstępnej wyroku i wymierza mu karę łączną 7 (siedem) lat i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 85 kk w związku z art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r. w związku z art. 4 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw łączy skazanemu **K. K.** kary pozbawienia wolności opisane w punktach **II.1-6, II. 12, III. 1-3, III.6-8** części wstępnej wyroku i wymierza mu karę łączną **15 (piętnastu) lat** pozbawienia wolności z zastrzeżeniem, że skazany o warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności może się ubiegać nie wcześniej niż po odbyciu kary 13 lat pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 kk w związku z art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw łączy skazanemu **K. K.** kary grzywny opisane w punktach II.7-11, II. 13, II. 15-18 części wstępnej wyroku i wymierza mu karę łączną grzywny w wysokości 300 (trzysta) stawek dziennych po 300 (trzysta) złotych każda;
4. na podstawie art. 85 kk w związku z art. 86 § 1 i 2 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw łączy skazanemu **K. K.** kary grzywny opisane w punktach II.12 i III.2 części wstępnej wyroku i wymierza mu karę łączną grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych po 300 (trzysta) złotych każda;
5. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie 1 części dyspozytywnej wyroku zalicza skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 7 maja 2003 roku do 23 czerwca 2004 roku oraz od 23 czerwca 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku;
6. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie 2 części dyspozytywnej wyroku zalicza skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 31 grudnia 2008 roku do 6 czerwca 2019 roku;
7. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. orzeka, że w zakresie nie objętym wyrokiem łącznym poszczególne wyroki ulegające połączeniu podlegają odrębnemu wykonaniu;
8. na podstawie art. 574 k.p.k. w związku z art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów postępowania, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelacje w sprawie wywiedli prokurator i obrońcy skazanego.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w części co do punktu pierwszego, na niekorzyść skazanego K. K.. Prokurator zarzucił: rażąco niewspółmierność wymierzonej K. K. kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. 1 sentencji wyroku, tj. łączącej kary pozbawienia wolności opisane w punktach I.1-3, II.7-11, II.13-18 i III.4-5 części wstępnej wyroku, poprzez wymierzenie jej bez należytego uwzględnienia wielości czynów popełnionych przez skazanego, które nie pozostają z sobą w ścisłym związku podmiotowo-przedmiotowym, a jednocześnie realizowane były na przestrzeni kilku lat, i w następstwie tego bez właściwego uwzględnienia celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ta ma osiągnąć w stosunku do skazanego, jak i jej oddziaływania w zakresie prewencji ogólnej, czego konsekwencją było orzeczenie kary łącznej w wymiarze 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą przy uwzględnieniu faktu, iż suma kar podlegających łączeniu w tym przypadku wynosiła 26 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności i dawała możliwość orzeczenia kary łącznej w wymiarze do 15 lat, należy uznać za rażąco łagodną.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- wymierzenie na podstawie art. 85 k.k. w związku z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 roku w związku z art. 4 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396) skazanemu K. K. kary łącznej, łączącej kary pozbawienia wolności opisane w punktach I.1-3, II.7-11, II.13-18 i III.4-5 części wstępnej wyroku, w wymiarze 10 lat pozbawienia wolności,
- sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 06.06.2019 roku, sygn. II K 209/18, poprzez wyeliminowanie z opisu wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 03.10.2012 r. o sygn. II K 186/08 zawartego w pkt. II części wstępnej zaskarżonego wyroku czynu z pkt. 17, tj. czynu popełnionego pod koniec 2001 r. i na początku 2002 r. wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i jednoczesne sprostowanie ww. wyroku w pkt. 1 sentencji poprzez wskazanie, że Sąd łączy skazanemu K. K. kary pozbawienia wolności opisane w pkt. I.1-3, II.7-11, II.13-17 i III.4-5.,
- a w pozostałej części o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Obrońcy skazanego zaskarżyli powyższy wyrok w całości, zarzucając:

1) rażąco niewspółmierność kary wymierzonej wyrokiem łącznym poprzez nienadanie istotnym okolicznościom łagodzącym występującym w sprawie i wymienionym w art. 53 kk właściwego znaczenia i w konsekwencji orzeczenie kary niewspółmiernie surowej, podczas gdy należyte uwzględnienie pozytywnej prognozy penitencjarnej – opinii Dyrektora Zakładu nr (...) w S., aktualnego sposobu życia skazanego oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych kary powinno skutkować orzeczeniem kary łagodniejszej, tj. z zastosowaniem pełnej absorpcji;

2) Art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. 1993 Nr 61, poz. 284) poprzez naruszenie prawa skazanego do rzetelnego procesu sądowego, będącego elementem prawa do sądu, przewidzianego art. 6 ust 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r.(Dz.U. 1993 Nr 61, poz. 284), które w związku z faktycznym niezbadaniem przez Sąd ewentualnej kwestii zatarcia skazania w odniesieniu do wyroku z dnia 27 września 2004 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Częstochowie w sprawie, sygn. akt IV K 1002/03, a dalej nie zastosowania przy wydawaniu wyroku łącznego zasady pełnej absorpcji, w okolicznościach podnoszonych przez skazanego pociągnęło za sobą negatywne konsekwencje w kontekście podstaw wydanego wyroku łącznego,

3) Naruszenie prawa procesowego art. 7 k.p.k. w zw. 167 i 410 kpk, przez pominięcie podczas wyrokowania okoliczności mających istotne znaczenie dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie:

a) tj. złożenia przez skazanego wniosku o zatarcie wyroku z dnia 27 września 2004 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Częstochowie, w sprawie, sygn. akt IV K 1002/03, który został wykonany do dnia 31 grudnia 2008

roku, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia istnienia odrębnego ciągu przestępstw do września 2004 roku,

b) postanowienia Prokuratury Okręgowej w Częstochowie z dnia 17.11.2010 roku o wyłączeniu do odrębnego postępowania znajdującego się na k. 1-15B akt IV K 1075/10 (VII Ka 640/13) wykazującego, iż w postanowieniu w zasadzie nie wskazano przyczyn dla których ze sprawy V Ds. 1/07/s wyłączono część materiałów i w efekcie sporządzono odrębny akt oskarżenia K. K. został skazany w dwóch odrębnych sprawach zamiast w jednej,

4) Art. 106 kk w zw. z art. 85 kk poprzez połączenie skazanemu kary pozbawienia wolności, która została objęta przez skazanego wnioskiem o zatarcie,

5) art. 4 kpk w zw. z art. 170 kpk poprzez oddalenie i uznanie za nieprzydatne przez Sąd Okręgowy wniosków dowodowych zgłoszonych przez skazanego mianowicie w przedmiocie zeznań świadków D. K. i K. K., A. K. na okoliczność ustalenia w jaki sposób przebiega resocjalizacja skazanego, czy są szanse na jego powrót do społeczeństwa, więzi rodzinnych, a także planów skazanego po opuszczeniu Zakładu Karnego, korespondencji dotyczącej zainicjowania postępowania o zatarcie skazania w sprawie, sygn. akt IV K 1002/03, pomimo, iż były one niewątpliwie istotne dla wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, również w aspekcie zastosowania względem skazanego zasady pełnej absorpcji przy orzekaniu wyroku łącznego,

6) art. 410 kpk oparcie wyroku na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego, podczas gdy wyrok musi być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności, a więc i tych, które go podważają,

7) art. 424 kpk poprzez brak wyjaśnienia w oparciu o jakie dokumenty Sąd uznał, iż K. K. jest osobą majątną, oraz uznanie, iż pomimo złożenia przez skazanego wniosku o zatarcie wyroku z dnia 27 września 2004 roku takie zatarcie nie zostało stwierdzone,

8) błąd w ustaleniach faktycznych, co wyraziło się błędnym uznaniem, iż zastosowanie zasady pełnej absorpcji względem skazanego nie byłoby słuszne i nie spełniłoby wymogów prewencji ogólnej i szczególnej.

Obroncy oskarżonego wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie jednej kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji i wymierzenie kary łącznej w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności oraz jednej kary łącznej grzywny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Punktem wyjścia w rozpoznawanej sprawie jest to, że skazanemu K. K. wymierzono prawomocnie kary przed dniem 1 lipca 2015 roku, w związku z powyższym do jego osoby mają zastosowanie co do zasady przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku (nadto, jak przyjął Sąd Okręgowy, opierając się na dyspozycji art. 4 § 1 k.k., nawet w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r.). Wynika to z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396), który stanowi, że znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Wszystkie skazania miały miejsce pod rządami uprzednio obowiązujących przepisów o karze łącznej.

Kluczowym w niniejszej sprawie jest to, że na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów konieczność wydania nowego wyroku łącznego polega na tym, że zapadłe kary łączne tracą moc, a tym samym kary jednostkowe orzeczone poprzednimi wyrokami podlegają łączeniu na nowo, każda z nich z osobna. Tym samym, wobec stosowania poprzednio w sprawie obowiązującego uprzednio kodeksu karnego, Sąd Okręgowy musiał więc na nowo połączyć podlegające łączeniu jednostkowe kary pozbawienia wolności a nie kary łączne. Dodać należy, że obrona w ogóle nie kwestionowała zasadności stosowania uprzednio obowiązujących przepisów i co za tym idzie obowiązku łączenia kar jednostkowych.

Idąc właściwym tropem Sąd Okręgowy w Częstochowie połączył więc kary jednostkowe dotyczące przestępstw, za które oskarżony K. K. został prawomocnie skazany, w sposób wskazany w punkcie 1 i 2 sentencji zaskarżonego wyroku, co przywołano w części historycznej niniejszego uzasadnienia. Sąd Okręgowy wymierzył z osobna dwie kary łączne, za skazania będące z osobna dwoma zbiegami realnymi przestępstw. Ustalenia te były prawidłowe. Sąd Okręgowy wymierzył za pierwszy zbieg przestępstw karę łączną 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Za drugi zbieg realny przestępstw Sąd Okręgowy wymierzył karę łączną 15 lat pozbawienia wolności. Prokurator zaskarżył punkt pierwszy wyroku uznając, że kara łączna została orzeczona rażąco niewspółmiernie. Jego zdaniem kara łączna z punktu pierwszego zaskarżonego wyroku została orzeczona w zbyt niskim wymiarze.

Wskazać w tym miejscu należy, że w wyroku łącznym sąd podsumowuje całą działalność przestępczą skazanego, opierając się na innych kryteriach wymiaru kary, niż branych pod uwagę przy wymiarze kar jednostkowych. Kara łączna (i jej pochodna – wyrok łączny, składający się z jednej lub kilku kar łącznych) stanowi swoiste zamknięcie działalności kryminalnej skazanego w ramach jednej sankcji. Sąd Okręgowy prawidłowo połączył kary w dwóch zbiegach realnych co do czynów, za które odpowiednio K. K. został prawomocnie skazany. Obiektywnie spoglądając na sprawę, skazany K. K. będzie odbywał po kolei dwie niezależne od siebie kary łączne, w wymiarze 7 lat i 6 miesięcy oraz w wymiarze 15 lat. Skazany K. K. spędzi de facto 22 lata i 6 miesięcy na odbywaniu kary pozbawienia wolności. Taki faktyczny wymiar kar odbywanych przez skazanego, oceniany sumarycznie, zbliżony jest do kary, którą nazywa się w orzecznictwie i w nauce prawa karnego – karą eliminacyjną. Nie można w tej sytuacji twierdzić, że skazany został potraktowany w wyroku łącznym w sposób rażąco łagodny.

Wracając do oceny kary łącznej orzeczonej w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku wskazać należy, że biorąc pod uwagę poprzednio obowiązujący stan prawny, karę łączną orzeka się w wysokości od najwyżej wymierzonej do sumy kar podlegających łączeniu, przy czym suma ta nie mogła wynosić więcej niż podówczas obowiązująca maksymalna kara tego samego rodzaju, czyli 15 lat pozbawienia wolności. Podówczas osobną karą wyższego rodzaju była kara 25 lat pozbawienia wolności, którą orzekano wyłącznie za najpoważniejsze przestępstwa, czyli zasadniczo za zbrodnię zabójstwa. K. K. nie został skazany w ramach tego ciągu za postać zjawiskową zbrodni zabójstwa. Istotnie dopuścił się on aż szesnastu przestępstw, w tym wymuszenia rozbójniczego, oszustw, zmuszenia do określonego działania w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, kradzieży z włamaniem, zniszczenia mienia, bezprawnego pozbawienia wolności. Skazany poniesie odpowiedzialność za swoje czyny, odbywając nie małą jak na charakter przestępstw karę łączną 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nie można stracić z pola widzenia, że oba realne zbiegi przestępstw, za które orzeczono dwie niezależne kary łączne, faktycznie w części wywodziły się z jednego postępowania przygotowawczego, z którego prokurator wyłączył część materiału dowodowego do odrębnego postępowania (nie uzasadniając swojej decyzji w tym zakresie). Mając to na uwadze zasadnie Sąd Okręgowy ocenił łączone kary jednostkowe także kierując się zbieżnością czasu i miejsca oraz kryteriami podmiotowymi i przedmiotowymi związanymi pośrednio z drugim zbiegiem przestępstw. Jakkolwiek zbiegi te były od siebie niezależne, to wskazać należy, że oba te zbiegi stanowiły łącznie całokształt kryminalnej działalności K. K.. Sąd Okręgowy w odpowiednim stopniu wyważył stopień szkody wyrządzonej czynami, za które K. K. został prawomocnie skazany, które to skazania połączono w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku. Całość zaś sankcji karnej pozostającej z osobna do odbycia przez skazanego, czyli faktycznie dwóch wykonywanych po kolei kar łącznych, jest nieco niższa od ostrzejszej rodzajowo kary 25 lat pozbawienia wolności, która w sprawie K. K. nie mogła być orzekaną. Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny uznał, że orzeczona kara łączna nie jest niewspółmiernie rażąco niska, a wystarczająco wypośrodkowana i wyważona. Raz jeszcze podkreślić należy, że kara łączna, także zawarta w wyroku łącznym, stanowi podsumowanie całości przestępczej działalności skazanego.

Apelacja obrońców oskarżonego również nie zasługiwała na uwzględnienie.

Obie kary łączne, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie były rażąco niewspółmierne do wagi popełnionych czynów, ocenianych według kryteriów orzekania kar łącznych. Skazany popełnił na przestrzeni wielu lat wiele przestępstw. W istocie kary łączne stanowiły dla skazanego pewne dobrodziejstwo, gdyż sumując wszystkie skazania K. K. miały do odbycia znacznie więcej niż najwyższy wymiar kary łącznej w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności, w ramach

obu zbiegów realnych przestępstw. Skazany faktycznie skorzystał więc na połączeniu kar podlegających łączeniu i nie został potraktowany w sposób nadzwyczajnie obostrzający wymiar kary, w obu ocenianych sytuacjach.

Za zmianą orzeczonych przez sąd meriti kar łącznych nie przemawiały opinie o skazanym sporządzone przez Dyrektora Zakładu nr (...) w S.. Katalog czynów popełnionych przez skazanego, bezrefleksyjność i konsekwencja w działaniu przestępnym, znaczna społeczna szkodliwość popełnionych przestępstw, w żadnym razie nie dawały podstaw dla przyjęcia przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji. Jakkolwiek zachowanie skazanego po popełnieniu przestępstw ma znaczenie przy wymiarze kary łącznej, to jednak przy tak dużej liczbie skazań i wysokiej przestępczej aktywności skazanego nie może to spowodować, aby kara łączna stanowiła w istocie darowanie kary za znaczną część przestępczej aktywności skazanego, gdyż byłoby to zaprzeczeniem ustawowej polityki karnej wyrażonej w przepisach kodeksu karnego. Za zastosowaniem zasady pełnej absorpcji powinny przemawiać szczególne, wyjątkowe względy, których istnienia Sąd Apelacyjny nie dostrzegł. Chociaż aktualna pozytywna postawa skazanego w czasie odbywania kar jakkolwiek zasługuje na aprobatę, to nie oznacza, że tym samym skazany nie ma wykonać kar prawomocnie orzeczonych względem niego i tym samym uniknąć poniesienia sankcji karnej za długotrwałą przestępczą aktywność, na szerokim przestępczym polu.

Zarzuty wskazane w punktach 2-4 apelacji obrońców skazanego wywiedzione są de facto z wniosku, że sąd meriti nie uwzględnił zatarcia skazania w sprawie sygn. IV K 1002/03 Sądu Rejonowego w Częstochowie. Otóż kwestia zatarcia skazania została bardzo dokładnie i szczegółowo zbadana przez Sąd Okręgowy, co Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela. Dla sądu rozpoznającego sprawę nie ma znaczenia to, że w informacjach z Krajowego Rejestru Karnego – narzędzia administracyjnego – widnieją adnotacje o postępowaniach w przedmiocie aktualizacji danych o skazaniu, czy też wewnętrznym postępowaniu wyjaśniającym odnośnie zatarcia skazania. Nie ma to znaczenia w omawianym aspekcie, gdyż zatarcie skazania stwierdza sąd na podstawie akt i zapadłych orzeczeń, w oparciu o przepisy kodeksu karnego. Kwestia ta została już oceniona przez sąd i nie podlega ponownej ocenie. Sąd odniósł się do tej kwestii wystarczająco, wskazując, że nie doszło do zatarcia skazania z uwagi na to, że K. K. stosunkowo późno (z punktu widzenia zatarcia skazania) wykonywał karę. Wraz z kolejnymi orzeczeniami skazującymi uaktualniła się hipoteza z art. 108 k.k., który stanowi, że w przypadku wielu skazań dopuszczalne jest tylko łączne zatarcie skazań. W konsekwencji, jako że sąd wystarczająco odniósł się do kwestii zatarcia skazania, nie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC.

W niniejszej sprawie łączono kary jednostkowe orzeczone w trzech wyrokach zawierających kary łączne. Istotnie skazania objęte dwoma wyrokami wywodziły się z jednego rdzenia – z jednego postępowania przygotowawczego. Istotnie, jak wcześniej Sąd Apelacyjny stwierdził, prokurator nie wskazał dlaczego podzielił postępowanie przeciwko K. K.. Nie zmienia to jednak okoliczności najistotniejszej, czyli tego, że orzekając w oparciu o poprzednie przepisy o karze łącznej, sąd meriti nie łączył kar łącznych a kary jednostkowe. Tym samym, nawet gdyby postępowanie przygotowawcze nie zostało podzielone, a czyny będące przedmiotem tego postępowania objęte byłyby później jednym a nie dwoma wyrokami, to nie zmienia to tego, że kara łączna w tym wyroku zawarta utraciłaby moc, a łączeniu nadal podlegałyby kary jednostkowe, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Nie ma bowiem znaczenia ile postępowań toczyło się względem skazanego, gdyż każda kara łączna z chwilą wydania wyroku łącznego utraciłaby moc, a łączeniu podlegałyby i tak kary jednostkowe a nie kary łączne. Sąd meriti na nowo ocenił wymiar kary łącznej na podstawie łączony kar jednostkowych i czyniąc to postąpił słusznie oraz, wbrew przekonaniu skarżących, sprawiedliwie.

W sprawie nie doszło do naruszenia art. 170 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. Sąd meriti słusznie oddalił wniosek o przesłuchanie świadków wymienionych w punkcie 5 apelacji obrońców skazanego i przeprowadzenie pozostałych wskazanych tam dowodów. Wystarczająca w tej mierze była opinia z zakładu karnego. Sąd oceniał dotychczasowe zachowanie skazanego na podstawie prawomocnych skazań. Aktualne zachowanie skazanego oceniono w oparciu o opinię z zakładu karnego, co sąd łącznie wyważył. Ewentualna ocena przyszłych zachowań leżeć będzie w gestii sądu penitencjarnego, w razie zainicjowania stosownych postępowań.

W tej też sytuacji apelacja obrońców skazanego został uznana za niezasadną, podobnie jak i apelacja prokuratora w swej zasadniczej części. Jedyne bowiem uchybienie, którego dopuścił się Sąd Okręgowy, to dwukrotne opisanie w pkt.

II części wstępnej zaskarżonego wyroku tego samego czynu, z pkt. 16 i 17, tj. czynu popełnionego pod koniec 2001 r. i na początku 2002 r., wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za który K. K. został skazany w punkcie 19 wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 3 października 2012 roku. Tym samym konieczne było wyeliminowanie owej omyłki z zaskarżonego wyroku i usunięcie z zawartego w nim opisu wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 03.10.2012 r. o sygn. II K 186/08 czynu z pkt. 17, czego konsekwencją było również dokonanie zmiany wyroku łącznego w pkt. 1 jego sentencji poprzez wskazanie, że Sąd łączy skazanemu K. K. kary pozbawienia wolności opisane w pkt. I.1-3, II.7-11, II.13-16 i 18, III.4-5.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej.